

نگاه تحلیلی

زکیه یزدان شناس مدیر گروه مطالعات چین و ایران در مرکز تحقیقات استراتژیک:

چین درك درستى از نگاه افكار عمومى خاورمیانة نسبت به بحران غزه دارد

می شود (در سال های اخیر مسیر قطبی و دیجیتالی هم ارائه شده) بخشی از مسیر دریایی؛ غرب چین را از طریق دریای چین جنوبی، اقیانوس هند، دریای عربی، خلیج عدن، تنگه باب المندب و دریای سرخ به دریای مدیترانه و از آنجا به بنادر اروپا متصل می کند. بنابراین هرگونه ناامنی در این مسیر به ویژه در تنگه ها که از آسیب پذیری بسیار بیشتری برخوردارند منافع چین را به خطر می اندازد. اما موضوع ناامنی در تنگه باب المندب نکته جدیدی نیست که چین پیشتر به آن فکر نکرده باشد. خلیج عدن بیشترین حمله به کشتی های تجاری از سوی دزدان دریایی را داشته و به گفته منابع چینی ۲۰ درصد از کشتی های تجاری چین در این منطقه با دزدی دریایی مواجه شده اند. همین موضوع باعث شده ارتش چین بارها عملیات ضد دزدی دریایی در خلیج عدن انجام دهد و اقدام به همکاری محدود اما کاربردی با نیروی دریایی کشورهای منطقه کند و روابط دوستانه را با آنها گسترش دهد. چین همچنین در جیبوتی پایگاه نظامی دارد و از موقعیت استراتژیک این کشور روی باب المندب و خلیج عدن می تواند استفاده کند.

مهمتر اینکه کلان پروژه کمربند راه بر پایه منطق تنوع مسیرهای مبادلاتی برای تامین تقاضا صورت بندی شده است (با پیش بینی احتمال بروز بحران در مسیرهای دیگر) چین در اتصال مسیرهای تجاری شرق به غرب، هم اکنون نسبت به کشورهای غربی پیشتر است. مسیر ریلی فرارواسیایی هم اکنون برقرار است و اگر چه حجم مبادلات در این مسیر نسبت به مسیر دریایی کمتر است، اما چین نسبت به آمریکا و اروپا بسیار زودتر وارد این احداث مسیرهای آلترناتیو شده است.

این نکته را هم نباید از نظر دور داشت که چین خلاف آمریکا و اروپا برای واردات منابع انرژی از خلیج فارس نیازمند استفاده از مسیر باب المندب و دریای سرخ نیست و تنها از این مسیر برای صادرات کالا به اروپا استفاده می کند. در شرایط حاضر، تمرکز بر عدم درگیری و ایجاد اصطکاک با انصارالله کاربردی ترین راهی است که می تواند منافع تجاری چین را تامین کند.

دیدگاه چین به گروه های مقاومت و شبه نظامیان که نیروهای نیابتی ایران نامیده می شوند، چیست؟ آیا می توان موضوع این گروه ها را در چارچوب تضاد منافع پکن و تهران بدانیم؟

نیروی نیابتی اصطلاحی است که مقامات غربی به شبه نظامیان نزدیک به ایران در منطقه اطلاق می کنند. این رویکرد موضع رسمی جمهوری اسلامی ایران نیست و طبعاً چین به عنوان شریک راهبردی ایران با قرائت ایران از نفوذ در منطقه همراه تر است. به طور خلاصه به نظر بنده چین با اشراف کامل نسبت به نفوذ ایران در منطقه و رابطه با این گروه های شبه نظامی وارد رابطه راهبردی با ایران شده است. بنابراین نه تنها رابطه ایران با این گروه ها برای چین واجد بار منفی نیست بلکه به عنوان یک نکته مثبت نگریسته شده است.

دیپلمات ها

واکنش ایران به آمریکا

نمایندگی ایران در سازمان ملل متحد در پی حمله پهبادی به نیروهای آمریکایی در شمال شرقی اردن نزدیک مرز سوریه و کشته شدن سه نظامی آمریکایی و مجروح شدن ۳۴ نفر دیگر اعلام کرد: ایران هیچ ارتباطی با این حملات ندارد. خبرگزاری رسمی دولت نوشته است که «نمایندگی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل متحد یکشنبه شب به وقت محلی در گفت و گو با خبرنگار ایرنا اعلام کرد: ایران هیچ ارتباطی با این حملات ندارد و درگیری میان ارتش ایالات متحده آمریکا و گروه های مقاومت در منطقه است که به صورت رفت و برگشت با هم مقابله به مثل می کنند.» شبکه خبری «سی ان ان» آمریکا روز یکشنبه گزارش داد که در یک حمله پهبادی شبانه به یک پایگاه کوچک آمریکایی در اردن، سه سرباز ارتش ایالات متحده کشته و ۲۵ نفر از نیروهای نظامی آن زخمی شدند. براساس این گزارش، کشته شدن سه آمریکایی در «برج ۲۲» در اردن در نزدیکی مرز با سوریه، تشدید قابل توجه وضعیت متزلزل در خاورمیانه را نشان می دهد. فرماندهی مرکزی آمریکا در منطقه خاورمیانه موسوم به سنکام تأیید کرد که در حمله یک هواپیمای بدون سرنشین (پهبادی) «به پایگاهی در شمال شرقی اردن»، سه سرباز کشته و ۲۵ نفر مجروح شدند.

امیر عبداللهیان در پاکستان

حسین امیر عبداللهیان، وزیر خارجه ایران در نشست خبری مشترک با وزیر خارجه پاکستان گفت: کمتر کنسولی در جهان به اندازه ایران و پاکستان دارای مشترکات فرهنگی تاریخی و دینی است. ایران و پاکستان هیچ گاه اختلاف ارضی نداشته اند که این یکی دیگر از نقاط روشن در روابط دو کشور است. روابط دوستانه تاریخی ما تأیید می کند که ما یک ملت واحد در دو جغرافیای متفاوت هستیم. ما امنیت کشور دوست و برادر پاکستان را امنیت جمهوری اسلامی ایران و منطقه می دانیم. دو طرف قویاً به تمامیت ارضی یکدیگر احترام می گذاریم. ما اینجا در اسلام آباد هستیم تا با صدای بلند بگوییم دو کشور به تروویست ها مجال نخواهند داد که امنیت دو کشور را تحت تأثیر قرار بدهند. در سال های گذشته دو کشور شهدای امنیت بسیاری تقدیم کردند و تروویست ها صدمات زیادی به امنیت دو کشور وارد کرده اند. تردیدی نیست که تروویست ها در مناطق مرزی توسط کشورهای ثالثی مدیریت می شوند که هیچ گاه خیر ایران و پاکستان را نمی خواهند. در قالب دو هیئت ایرانی و پاکستانی در خصوص امنیت مرزی، توسعه روابط اقتصادی، ایجاد مناطق آزاد و بازارچه های مرزی، اقدامات پرسرعتی انجام می دهیم. ما اعتقاد مشترک داریم تا مرزهای دو کشور را به مرزهای اعتقادی و تجاری تبدیل کنیم. در سایه همکاری مشترک و قوی تهران و اسلام آباد به تروویست ها مجال نخواهیم داد که تروویست ها امنیت دو ملت و دو کشور را هدف قرار دهند. من از پاکستان دعوت رسمی از آیت الله رئیسی دریافت کردم. ما توافق داریم که با یک برنامه مشخص در کنار وزارت خارجه پاکستان می توانیم شاهد سفر رئیس جمهور ایران به اسلام آباد باشیم.

ادامه سر مقاله

از سوی دیگر فشارهای عجیب مالیاتی در راه است و اگر اینها را با فشارهای اجتماعی که به ویژه در مورد زنان بسیار گسترده شده است و با احکام قضایی و اقدامات عملی علیه ایران در کشورهای دیگر... و با مجموعه ای از مسائل در کنار هم نگاه کنیم، متوجه شدت عوارض ناپایداری نسبت به خودمان می شویم. مسئله فقط ناپایداری نیست، فقدان چشم انداز و نبودن امید نسبت به آینده، حتی پیش از ناپایداری موجود ناراحت کننده است. از این منظر ساده لوحانه است که جناح حاکم گمان می کند هیچ مشکلی نداریم و افق روشنی پیش روی دولت و جامعه است. این خودرئیی بزرگی است. فرصت ها چون ابر بهاری می گذرند. آنها را باید دریابیم. بدون اصلاح سیاست های مشکل آفرین که با همکاری و مشارکت عمومی باید همراه باشد، از این بحران وبی آفتی نمی توان خارج شد.

می گذرد در حالی که چینی ها نفت وارداتی از خاورمیانه و آفریقا را از طریق باب المندب و تنگه هرمز ترانزیت می کنند. در حالی که چین از قبل به این آبراه های استراتژیک دسترسی دارد، تضمین دسترسی به بنادر یمن می تواند به تقویت طرح بلندپروازانه کمربند و جاده چین کمک کند و ورود به مسیرهای تجاری جهانی را تضمین کند».

موضع چین در قبال تحولات دریای سرخ

وانگ ونبین، سخنگوی وزارت امور خارجه چین روز چهارشنبه هفته گذشته در خصوص گزارش فایننشال تایمز، در تأکید بر سیاست مشترک پکن با واشنگتن گفت: «پکن به شدت نگران افزایش تنش ها در دریای سرخ است. آب های دریای سرخ یک مسیر تجاری بین المللی مهم برای حمل و نقل کالا و انرژی محسوب می شود». این دیپلمات چینی افزود: «ما خواستار توقف حملات یمنی ها به کشتی های تجاری هستیم و از طرف های مربوطه می خواهیم از افزایش تنش ها در دریای سرخ اجتناب کرده و به طور مشترک از ایمنی آبراه ها در دریای سرخ مطابق با قانون محافظت کنند».

رویترز نیز ۲۶ ژانویه در خبری مدعی شد که «چهار منبع ایرانی و یک دیپلمات آگاه گفته اند که مقامات چینی از هم تیان ایرانی خود خواسته اند تا تا مهر حملات حوثی های مورد حمایت ایران به کشتی ها در دریای سرخ کمک کنند، در غیر این صورت به روابط تجاری با پکن آسیب می رسد». منابع ایرانی گفتند که بحث در مورد حملات و تجارت بین چین و ایران در چندین نشست اخیر در پکن و تهران انجام شده است و از ارائه جزئیات درباره زمان وقوع آنها یا شرکت کنندگان خودداری کردند». همچنین یکی از مقامات ایرانی مشروط به ناشناس ماندن به این رسانه گفت که «اساساً چین می گوید اگر به هر طریقی به منافع ما آسیب وارد شود، بر تجارت ما با تهران تأثیر می گذارد. بنابراین به حوثی ها بگویید خوشبختان دار باشند». سخنگوی وزارت امور خارجه چین در پاسخ به سوال خبرنگار همین رسانه گفت: «موضع ما در مورد وضعیت دریای سرخ روشن است. ما به شدت نگران تشدید وضعیت اخیر در دریای سرخ هستیم. دریای سرخ یک مسیر تجارت بین المللی مهم برای کالا و انرژی است. از روز اول، چین فعالانه وضعیت را کاهش داده، خواستار پایان دادن به مزاحمت برای کشتی های غیرنظامی شده است و از طرف های مربوطه خواسته است از دامن زدن به تنش ها در دریای سرخ اجتناب کنند و به طور مشترک از ایمنی خطوط دریایی بین المللی مطابق با قانون محافظت کنند. آنچه باید بر آن تأکید شود این است که تنش در دریای سرخ سرریز درگیری غزه است که باید هر چه زودتر پایان یابد تا از تشدید یا خارج شدن از کنترل آن جلوگیری شود. شورای امنیت سازمان ملل هرگز به هیچ کشوری اجازه استفاده از زور علیه یمن را نداده است. حاکمیت و تمامیت ارضی یمن و سایر کشورهای ساحلی در امتداد دریای سرخ باید جدی گرفته شود. چین آماده همکاری با همه طرف ها برای تنش زدایی از وضعیت و امنیت و ثبات دریای سرخ است». سخنان وانگ ونبین، هر چند صراحتاً ادعای رویترز را تأیید نکرده است اما به نظر می رسد پکن بر نقش آفرینی برای پایان تنش در دریای سرخ اصرار داشته و در تلاش است تا از ابزارهای خود در این جهت استفاده کند.

ایران از آغاز تحولات جدید در خاورمیانه، مانند آنچه در جریان گفت و گوها با عربستان بر آن تأکید داشت، بارها تکرار کرده است که گروه نیابتی در منطقه ندارد و این گروه ها طبق مصالح کشورشان و امت عربی - اسلامی تصمیم می گیرند تا دست به اقدامی بزنند. با این حال آنچه تهران از بیان آن ابایی ندارد، این است که اقدامات انصارالله یمن را «شجاعانه» و در جهت حمایت از فلسطین می داند. حسین امیر عبداللهیان، وزیر امور خارجه کشورمان در جریان سفر خود به نیویورک برای شرکت در نشست شورای امنیت سازمان ملل در خصوص موضوع فلسطین، در دیدار با آنتونیو گوترش، دبیرکل سازمان ملل متحد، در خصوص اقدامات انصارالله یمن گفت: «انصارالله یمن مکرراً اعلام کرده امنیت دریایی از اهمیت بسیاری برخوردار است و تنها کشتی های رژیم صهیونیستی را متوقف می کند».

ایران تاکنون بارها در جواب درخواست در خصوص کنترل اقدامات انصارالله، این گروه را مستقل دانسته که برای تحرکات خود از تهران دستور نمی گیرد؛ این بار اما این ریاض یا واشنگتن نیستند که از تهران می خواهند برای توقف اقدامات یکی از گروه های ایران آن ها را محور مقاومت می داند، ورود کند؛ چین بزرگترین شریک تجاری و مهمترین خریدار نفت ایران است. برای مثال، طبق داده های ردیابی نفتکش های شرکت تحلیلی تجاری Kpler، پالایشگاه های نفت چین، بیش از ۹۰ درصد از صادرات نفت خام ایران را در سال گذشته خریداری کردند، زیرا تحریم های ایالات متحده بسیاری از مشتریان دیگر را دور نگه داشته و شرکت های چینی از تخفیف های سنگین سود می برند. رویترز که خبر هشدار پکن به تهران را منتشر کرده است، در بخشی از این مطلب به نقل از منبع ایرانی خود می نویسد: «چین به صراحت اعلام کرده است که اگر کشتی های مرتبط با این کشور ضربه بخورند یا منافع این کشور به هر نحوی تحت تأثیر قرار گیرد، از تهران بسیار ناامید خواهند شد».

آگهی مناقصه شماره ۲۰۰۲۰۰۱۰۰۴۰۰۰۲۷۰ در سامانه تدارکات الکترونیکی دولت

نوبت اول

بر اساس ماده ۱۳ قانون برگزاری مناقصات عملیات اجرایی پروژه به شرح زیر به صورت عمومی دومرحله ای واگذار می گردد:

- ۱- دستگاه مناقصه گزار:** شرکت ساخت و توسعه زیربنا های حمل و نقل کشور به نشانی تهران - بزرگراه مدرس - خیابان وحید دستگردی - خیابان فرید افشار - نبش بلوار آرش
- ۲- شرح پروژه:** تکمیل عملیات بزرگراه قائمیه - نورآباد شامل راه های دسترسی زیرگذرهای پیش ساخت، کانال هدایت آب های سطحی خومهازار و غیره با مدت اجرای ۲۴ ماه واقع در استان فارس
- ۳- سیر مراحل دریافت اسناد و برگزاری فرآیند تجدید مناقصه:** صرفاً از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس <http://www.setadiran.ir> و مهلت دریافت اسناد از سامانه مذکور حداکثر تا تاریخ ۱۴۰۲/۱۱/۱۸ ساعت ۱۵/۰۰ میسر خواهد بود. ضمناً مناقصه گران در صورت عدم عضویت قبلی در سامانه مذکور، مراحل ثبت نام در سایت فوق و دریافت گواهی امضای الکترونیکی را جهت شرکت در مناقصه به انجام رسانند. تلفن پشتیبانی سامانه: ۱۴۵۶
- ۴- محل تحویل پاکت شرکت در مناقصه (صرفاً پاکت الف)** اداره کل امور پیمان ها و رسیدگی فنی - شرکت ساخت و توسعه زیربنا های حمل و نقل کشور و مهلت ارسال پاکت های پیشنهاد در سامانه حداکثر تا ساعت ۱۵ مورخ ۱۴۰۲/۱۱/۲۸ و تاریخ جلسه مناقصه ساعت ۱۲ روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۲/۱۱/۲۹ می باشد.
- ۵- مدت اعتبار پیشنهادات ۳ ماه** از تاریخ فوق و در صورت لزوم یکبار قابل تمدید می باشد.
- ۶- برآورد:** بر اساس فهرست بهای راه سال ۱۴۰۲ به مبلغ ۳۵۷/۲۲۷/۰۰۰/۰۰۰ ریال می باشد.
- ۷- مبلغ تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار ۱۵۸۵۰** میلیون ریال تعیین می گردد.
- ۸- مهندسین مشاور طرح:** پاسار (تلفن ۶۶۵۷۱۵۰۳۴)

ضمناً آگهی مناقصه از طریق پایگاه ملی اطلاع رسانی مناقصات به نشانی <http://viets.mporg.ir> نیز قابل دسترسی است.

م الف: ۲۴۵۶ نشانه آگهی: ۱۶۵۸۹۵